

המדיר פרק שביעי כתובות

עד.

עין משפט נר מצוה

לח א מיי פ"ד מהל'
יבוס הל' טו סמג
עשין כז טו"ע אה"ע סי'
קטט סעי' מד:
לו ב מיי שס הל' כד
טו"ע שס סעי' נ:
לו ג מיי פ"ז מהל'
אבות הל' כג סמג
עשין מה טו"ע שס סי'
כח סעי' טז:
לח ד מיי וסמג שס
טו"ע שס סי' נח
סעי' לה:
לח מ מיי וסמג שס
טו"ע שס סי' נח
סעי' ט וסי' כח סעי' טז
בהג"ה:

תוספות ר"ד

א"ר כהנא משמיה דעולא
המקדש על תנאי ובעל
צריכה גט ממנו פ"י שמחל
תנאו בשליל שאין אדם
עושה בעילתו בעילת זנות
ולאפוקי מהאי תנא דארי'
אמר שמואל משום ר"י
והיא לא נתפשה אסורה
הא נתפשה מותרת ויש
לך חתופה שאע"פ שלא
נתפשה מותרת ואין זו
שקדושה קידושי שעות
שאפי' בנה מורכב על
כתיבה ממאנת הולכת לה
ועל' כרב כהנא דקאי כרב:
הל' כמנ שאין בה מומין
וכו'. אי קשיא טעמא
דאנני בהרה הוא דלא
הוי קידושין וא סתמא
הוי קידושין ולי' דהוה
קידושי טעות ולעיל ב'פ'
א"פ אפרו אורסה אינה
ניכילת בתרומה משום
סמפון דילמא אי משתבח
בה מומין הוי פקח טעות
ולא הוי קידושין וי'ל
בגנשים אי אנוני עליהו
הני דתנן שכל המומין
הפוסלין כבהנים פוסלין
אבל במומין המכוערין כגון
ריח הפה וריח החוטם
או מכוח שבנופה אפי'
מסתמא הוי פקח טעות
ועליהו אמרי' חיישינן
ת"י קשיא זו מאי דאמר'
שאין לחלק בין מומין
למומין בענין זה אלא כך
הכא במתני' טעמא דאנני

משום רבי אליעזר אמרו חולצת ולא מסייבמת. אף בשהחזירה כשהיא גדולה פליג ואף במגרש גדולה והחזירה וטעמיה משום דגזור זה משום יתומה צחי האב: והא הכא. גבי החזירה כשהיא קטנה וגדלה אכלו: דטעות אשה אחת היא. טעות קידושי קטנה: ופליגי. דקאמרין רבנן מתייבמת אכלו כי בעל משגדלה לשם קדושין בעל וקס"ד הוא הדין לטעות נדרים: ה"ג הספ היינו טעמא אדם יודע שאין קדושי קטנה כלום אצל קדשה על תנאי ובעל דעתיה אסתא. ולא גרסינן דהא קמיפלגי דהא ר' אליעזר במגרש את הגדולה נמי אמר דכי החזירה אסורה לייבם דטעמא לאו משום קדושי טעות הוא. ומאן דגרסינן לה מפרש דהאי משום ר' אליעזר אמרו דברייתא אסתא החזירה כשהיא קטנה וגדלה אכלו הוא דפליג ולית ליה לתנא דברייתא אליבא דר' אליעזר הא לתנא דממיתין דיבמות (קט). דאמר במגרש גדולה והחזירה נמי אסר רבי אליעזר: אסמך נמי. כרצה דאמר בטעות אשה אחת גרירתא אין צריכה הימנו גט: שנסכיון הוא. לחליצה: ע"מ שספן כו'. ואע"ג דלא יבזה כשרה: שפיר קאמר. בתמיה. דטעמא דהכא לאו משום דחליצה לתנאה הוא אלא משום מהימן מרעין מתנאי בני גד ובני ראובן. דלש יעברו ונתתם וחס לא יעברו ונאחזו בתוככם (במדבר נב): דאפשר לקיומיה. למעשה של תנאי דהיינו ונתתם: על ידי שליח. כי הם שהרי משה צוה ליהושע לתת להם את הארץ שהיה שלוחו של משה ונתנה להם אצל חליצה אי אפשר לקיימה על ידי שליח אין יכול לומר לשלוחו אם תתן לך פלוני מאלהים וזו חלוץ לה הלכך לאו תנאה הוא לצטל החליצה: והא ביאה. הצועל לשם קידושין: וקא הוי תנאים תנאה. כדאמרין לעיל (פ) הריני צועליך על מנת כו': דאיתקוש הויות. והיתה קידושין משמע כסף וסטר וציאה כי היכי דמהני תנאי קידושי כסף וסטר דאפשר לקיומיה על ידי שליח מהני נמי ציאה: צמלוה. שמחל לה מלוה שחיבתו לו ואמרין בקידושין (דף ו) דלינה מקודשת דמשום דמעשה שלוחה ניתנה להוצאה וצריכה קיימא והשתא לאו מידי יחיד לה: צריכה הימנו גט. ואפילו הטעמו צמנאי דאין אדם עושה צעילתו וזוה"ל: רבי אמי פליג אדרבי אלעזר ואמר המקדש צפחות משה

פרוטא ובעל הוא דצריכה גט אצל ובעל אינה צריכה הימנו גט. מאי טעמא דהא הוא דלא טעי בהיות סבור שפחות משה פרוטה יהיו קידושין הילכך גמר ובעל לשם קידושין: אצל בהנך טעי. כסבור יודעת היא שאין עליה נדרים לכן היא נשאת וכי בעיל אדעתא דקידושי קמאי צעיל ולא לשם קידושין. צמלוה לאו הכל צוקיין צמלוה קידושין: הלכה

אלעזר דברי הכל צריכה גט דדברי הכל משמע דליכא מאן דפליג דכי האי גוונא פריך לעיל הש"ס ארבה ויש לומר דלעיל ודאי פריך משום דידע אביי דמסכרת עצמו היה רבה אומר כן ולא מקבלה אצל הכא רבי אלעזר אומר כן מקבלה דצבעל מודה שמואל וסבירא לכו לרב ושמואל כמאן דאמר קנו ואם תאמר לרב תיקי למאן דאמר לא קנו ואפילו למאן דאמר קנו שמא לא סבר כרב דדוקא צבעלו קנו משום דאין אדם עושה צעילתו וזוה"ל ויש לומר דאפילו מאן דאמר לא קנו מצי סבר כרב צדיקש על תנאי משום דאחולי אחליה לתנאה וחיילי קידושי כסף אצל הכא לא מצי למיהוי קידושין על ידי מחילה וקדשה צטעות היינו טעות דפחות משה פרוטה וזהא לא אמרין דבעל לשם קדושין ובהך סברא מרריך הש"ס לפלוגתיהו דרב ושמואל צפרק צית שמאי (יבמות קי. וסס) ואין להקשות לרבי אלעזר דאמר דצבעל מודה שמואל היכי מוטיבין לעיל ממתינתין לשמואל דאותצוה משום דמתניתין משמע כנסה סתם צלל צלל:

אלמא כיון דעבר מעשה אחולי אחליה בו. תימנה לר"י דמאי קס"ד דהאי מקשה וכי ס"ד שלא יועיל שום תנאי לצטל שום מכר וקנין וי"ל דס"ד שרריך להזכיר תנאי צשעת גמר הקנין או המכר: תנאי דאפשר לקיומיה ע"י שליח בו. וא"ת ומה סברא יש כאן

ללא גמרינן מהתם אלא לענין מה שחולצת סברא דהא לא ילפינן מהתם דלא מהני תנאי אלא צנתינת קרקע וי"ל דהיינו טעמא דהואיל והמעשה כל כך צידו שיכול לקיימו ע"י שליח סברא הוא שיהא כמו כן צידו לצווי ציה תנאה אצל חליצה שאין צידו לקיימה ע"י שליח לא הוי צידו נמי למירמי ציה תנאה ואפילו לא יתקיים התנאי יהיה המעשה קיים ומשום הך סברא מודו כ"ע דצעין שאפשר לקיימו ע"י שליח דומיא דבני גד ובני ראובן אצל לענין תנאי כפול ולענין תנאי ומעשה צצ' דצרים משמע צמי שאלחו (גיטין עה). דדוקא רבי מאיר אית ליה ולא צצן דלענין זה אין סברא כל כך ללמוד משל להי פליגי עליה וסמא משמע דאין תנאי צחליצה לכולי עלמא וכן צפרק מלות חליצה (יבמות קי). וקשה דצפרק צצן גמליאל (שס נג. וסס) מסיק צצנה לנ"ע יש תנאי צחליצה וזהו תימנה דפליג צצנה אכולה תלמודא דפשיטא לן דאין תנאי צחליצה ואומר רבינו תס ורבינו יצחק דהא דמסיק רבינא הסם דלנ"ע יש תנאי צחליצה לאו לומר שלא תהא מותרת לשוק צהך חליצה דודאי מותרת לשוק לנ"ע אלא לומר דלהכי אהני תנאה דלכתי איכלא עלה זיקת יצמין לענין דכי אמר לה התקדשי לי צזיקת יצמין דצריכה גט מדרבנן דלא אית חליצה כיון דהוא על תנאי ומפקע זיקה לגמרי וכן צריך לחלק לרב אשי דאמר הסם דנ"ע חליצה פסולה אינה פוטרת וצמנאי דהתם קמני צהדיח דפוטרת דקמני דנתן גט וחלק אין אחר חליצה כלום אלא מתנאי איירי לענין להמירה לשוק ורב אשי מיירי לענין זיקת יצמין דפרשיטא ועוד אי להמירה לשוק איירי נמי הסם אדמיפלגי רבי ורבנן צהחולץ ליצמנו וקידשה לשם יצמות אי צריכה גט ליפלו צלהמירה לשוק הואיל ותלי נמי צהכי:

המקדש במצוה. פי' צקונט' שמחל לה המלוה שהיתה חייבת לו ולפירושו צריך לחלק צין מקדש צמחילת מלוה למקדש צהנאת מחילת מלוה דמקודשת כדאמרין צפ"ק דקדושין (דף ו) ולרבינו יצחק אין נראה דשמא אין לחלק והכא יש לפרש דמיירי כגון דאמר לה התקדשי לי צמעות מלוה שאת חייבת לי דהתם ודאי אינה מקודשת: דברי הכא צריכה הימנו גט. ולא פליגי רב ושמואל אלא צכנסה ולא צעל ופליג אדאצ"י אע"ג דגבי קטנה שלא מיאנה קאמר שמואל (דלינה צריכה גט ממנו הסם ליכא צעילת וזוה"ל אפילו לא יצעל לשם קידושין דהא איכא קידושין דרבנן ואם תאמר והא פליגי תנאי לעיל צבעל אי קנו אי לא קנו צפחות משה פרוטה א"כ היכי קאמר רבי יהודה אמר שמואל משום רבי ישמעאל ויהיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאף על פי שלא נתפשה מותרת ואין זו שקדושה קידושי טעות שאפילו בנה מורכב על כתיבה

ממאנת